

SÁZAVA III

sobota 6. října 2012

Odjezd: v 8:01 hod. (rychlík Matalík) z hlavního nádraží ČD Pardubice do Zruče nad Sázavou (z Kolína odjezd 8:48, z Kutné Hory 9:03, příjezd do Zruče n/S 10:15)

Sraz: v 7:40 v nádražní hale pod odjezdovou tabulí (dohodneme se na koupi společné skupinové jízdenky)

Odjezd zpět: v 17:59 ze železniční zastávky Český Šternberk zastávka směrem na Čerčany s přestupem v Ledečku (18:17) a v Kolíně (19:35) na nejbližší rychlík (opět Matalík) do Pardubic (příjezd 20:00)

Trasa: I. skupina vystoupí na železniční stanici ve Zruči n/S [1]. Vyjde z nádraží a půjde doleva než narazí na **Č**, po níž bude pokračovat přes trať v přímém směru do centra města a vystoupá k zámku (0,5 km). Odtud pokračuje zámeckým parkem a městskou zástavbou až na silnici, po níž dojde do Chabeřic [2] (+3 km). Odtud pokračuje dále po silnici, z níž 0,5 km za vsí uhne doprava a stoupá podél okraje lesa do svahu než dojde na lesní silničku, po níž pokračuje v přímém směru. Po 2 km na konci lesa se ze silničky stočí doprava a sejde po svahu do Račíněvsi [3] k Čestínskému potoku, podél něhož po souběhu s **M** dojde doleva k železniční zastávce Kácov (+5,5 km). Ze zastávky pokračuje po silnici doleva přes most přes Sázavu a dojde do centra Kácova [4] (+0,5 km, celkem 9,5 km). Zde si všimne zejména barokního zámku a kostela. Po zhlédnutí místních památek a případném občerstvení bude pokračovat nejprve po silnici a poté po cestě kolem Sporthotelu k osadě Pelíškův Most [5] (+ 4 km, další případná možnost občerstvení). Odtud pokračuje po levém břehu Sázavy do Soběšína [6] (+3,5 km, celkem 17 km) a dále údolním svahem podle Sázavy a posléze proti proudu Blanice až k silničnímu mostu. Přejde Blanici a vystoupá do protějšího údolního svahu do blízkosti dálnice, kde se na rozcestí Krupičkův mlýn (+3 km) spojí s **M**, společně s níž dojde nejprve k hradu Český Šternberk [7] (prohlídka hradu je předpokládána příští rok), sejde do obce k silnici, případně se občerství, a po mostě přes Sázavu dojde k železniční zastávce Český Šternberk zastávka (+2,5 km, celkem 22,5 km).

II. skupina vystoupí na železniční stanici ve Zruči n/S [1]. Spolu se skupinami I. a III. dojde k zámku, prohlédne si zámecký park a vrátí se zpět na nádraží (obě cesty celkem 1,5 km), odkud v 11:25 odjede směr Kácov zastávka (Pozor: zastávka na znamení!). Zde vystoupí (11:45) a poté již pokračuje přes Kácov [4], Pelíškův Most [5], Soběšín [6] a Český Šternberk [7] stále po **Č** jako skupina I. až na železniční zastávku Český Šternberk zastávka (+13,5 km, celkem 15 km).

III. skupina vystoupí na železniční stanici ve Zruči n/S [1]. Spolu se skupinami I. a II. dojde k zámku, prohlédne si zámecký park, případně některý ze zámeckých okruhů, občerství se a vrátí se zpět na nádraží (obě cesty celkem 1,5 km), odkud v 12:49 odjede směr Kácov zastávka (Pozor: zastávka na znamení!). Zde vystoupí (13:09), prohlédne si Kácov [4] (cca 1 km) a ve 14:34 ještě jednou popojede směr Soběšín [6] (Pozor: obě zastávky jsou na znamení!), zde vystoupí (14:54) a poté již pokračuje stále po **Č** jako skupiny I. a II. přes Český Šternberk [7] až na železniční zastávku Český Šternberk zastávka (+5,5 km, celkem 8 km).

Převýšení: trasa vede převážně v okolí řeky s občasnými výstupy do okolních údolních svahů

V případě nepříznivého počasí bude program přiměřeně upraven.

Možnosti občerstvení: Zruč n/S, Kácov, Pelíškův Most (pouze 1. a 2. skupina), Český Šternberk, jinde nejisté

Mapa: zelená edice (1:50 000) KČT č. 40 Benešovsko a dolní Posázaví (6. vydání 2011) a č. 43 Střední Posázaví (3. vydání 2010)

Jízdné: záleží na počtu zájemců o společnou skupinovou jízdenku a délce pěší trasy. Celkové jízdné za obě cesty pro jednu osobu by nemělo přesáhnout 200 Kč.

Přihlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail do zaměstnání: ehrenbergerova@szs.pardubice.cz, telefon do práce 466 050 217, mobil 739 569 070.

Trasu připravil, výlet vede a příjemné zážitky přeje všem: David Šebesta (mobil 776 823 797 Vodafon)

Již v sobotu 13. října 2012 máme další akci, které se mohou zúčastnit všichni přátelé pěší turistiky.

Autobusový zájezd s názvem **KOKOŘÍNSKO III** připravil a vede Petr Dračínský.

Turisticko-vlastivědný text.

[1] Zruč nad Sázavou – město s 4950 obyvateli. Ves je doložena v roce 1335, městečkem od 16. století, městem od roku 1966. Na rozhraní 14. a 15. století zde vznikl gotický hrad. Byl chráněn pouze z jižní strany svaahem k Sázavě, proto byl z ostatních stran opevněn příkopem s parkánem a hradbou s baštou a okrouhlou věží. V polovině 16. století došlo k přestavbě gotického hradu na renesanční zámek. Byla to čtyřkřídlá dvoupatrová budova s malým nádvořím. V roce 1781 zámek vyhořel a chátral až do roku 1872, kdy byla za Jana Skrejšovského provedena rozsáhlá přestavba do podoby trojkřídlé dvoupatrové stavby s parkem. V letech 1891-94 nechal A. Schebek zámek od základů přestavět v novogotickém slohu podle plánů arch. J. Vejrycha. V roce 1948 přešel zámek do správy města, dnes jsou zde kanceláře městského úřadu, infocentrum a v bývalém rytířském sále obřadní síň. Je to trojkřídlá dvoupatrová budova s třípatrovou věží, na nádvoří se zasklenými arkádami. V zámeckém parku s bohatou dendrologickou sbírkou jsou novogoticky upravené zbytky hradeb a bašt. Zámek je otevřen sezónně Po-Ne 9 -16 hod (v říjnu však pouze po předchozí domluvě), je zde několik prohlídkových okruhů, dále vlastivědná muzejní expozice, obuvnické muzeum Od verpánku k Baťovi a stálá expozice panenek, je možno vystoupit na zámeckou věž (v roce 2010 byla ukončena rekonstrukce, v červnu 2010 proběhlo slavnostní zpřístupnění zámeckého areálu). Před zámkem stojí původně gotický kostel Povýšení sv. Kříže z konce 13. století, nově postavený po požáru v roce 1781. Je to jednodílná stavba obdélníkového půdorysu s hranolovou věží a 3 obdélníkovými kaplemi na jižní straně, 2 z nich jsou ukončeny štíty. K presbytáři, který má křížovou klenbu a malby na skle podle návrhu A. Liebschera, přiléhají obdélníkové přístavky. Hřbitovní kaple sv. Jakuba Většího je z roku 1852. Českobratrský evangelický kostel pochází z roku 1936. Na Malostranském náměstí stojí pomník obětem 1. a 2. světové války z let 1928 a 1949. V roce 1939 zde založila firma Baťa továrnu na obuv s typickými halami a hotelem z červených cihel a k tomu čtvercové domky pro zaměstnance v obvyklém zlínském slohu. V mládí zde pracoval na lesním úřadě spisovatel Jan Vrba a v roce 1918 napsal knihu o Sázavě, ale jinak zůstal věrný svému Chodsku.

[2] Chabeřice – v obci se nachází několik lip, chráněných státem jako památné stromy.

[3] Račíněves – ve vsi se nachází kaple Nejsvětějšího srdce Ježíšova z přelomu 18. a 19. století.

[4] Kácov – obec doložená v roce 1352, městečkem od roku 1391. Na místě dnešního zámku stávala tvrz založená v polovině 15. století. Za vlády Kinských došlo v roce 1627 na panství k selskému povstání, při němž rebelové tvrz vyplenili. Místo ní byl postaven prostý barokní zámek s kamenným přízemím a dřevěným patrem. V roce 1726 získala panství toskánská kněžna Anna Marie Františka, sídlící v Zákupích. Nechala přestavět zpustlý kácovský zámek ve stylu severoitalského barokního šlechtického sídla. Zámek má čtvercový půdorys. Průčelí orientované k Sázavě je dvoupatrové, zatímco průčelí obrácené k městečku jednopatrové. Východní a západní strany mají výstupky s cibulovitými báními. Severní průčelí je převýšeno polopatrem, které je pro kácovský zámek do jisté míry typické. Jde v podstatě o chodbu, která umožňuje přístup do všech místností zámku. Uvnitř byla bohatá štuková výzdoba. Zámek měl v roce 1815 dostat Napoleon II. zvaný Orlík, syn Napoleona Bonaparta. Již v roce 1832 však zemřel, aniž by se zámku ujal. V roce 1847 připadl zámek císaři Ferdinandu V. a stal se habsburským majetkem. Proto byl v roce 1918 zkonfiskován ve prospěch čs. státu a sloužil jako lesní správa. Nyní je majetkem obce, bylo v něm zpřístupněno muzeum. Původně gotický kostel Narození Panny Marie ze 14. století byl v 1. polovině 18. století zbarokizován, v roce 1819 upraven empírově a v roce 1862 neslohově přestavěn.

Je to trojlodní stavba s pravoúhlým presbytářem, sakristií a oratoří, věž je jednopatrová s jehlancem a vysokými půlkruhovými okny. Kostel je spojen se zámek 150 m dlouhou chodbou. U kostela stojí kaple z počátku 19. století s obrazem sv. Floriána ve výklenku. Barokní fara je z roku 1718. Na náměstí stojí barokní sousoší Panny Marie a Čtrnácti sv. Pomocníků, vytesané z červeného pískovce. Jde o hodnotnou práci z roku 1730. V roce 1897 se v Kácově rozšířila výroba hrnčířského zboží, které se rozváželo do širokého okolí. Výroba po 1. světové válce zanikla. Od roku 1728 až do 19. století byla ve mlýně pod zámek papírna a později pila s elektrárnou. V Kácově se narodil Jan Valerián Jirsík (1798-1883), spisovatel, lidumil a českobudějovický biskup, který se zasloužil o vznik českého gymnázia v Českých Budějovicích. Jeho pamětní deska je umístěna proti kostelu.

Městys Kácov

[5] Pelíškův Most – ještě v 19. století tu stával krytý most. Procházela tudy významná obchodní cesta z Vlašimi na Kolín. Dnes osada.

[6] Soběšín – nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1335. Pozdně románský kostel sv. Michala byl v polovině 19. století bezslohově přestavěn.

[7] Český Šternberk – hrad byl založen před rokem 1241 Zdeslavem z rodu Divišova, který jej pojmenoval podle svého erbovního znamení, zlaté hvězdy (Sternberg). Jeho potomci se pak začali psát podle tohoto sídla. V roce 1467 byl hrad oblehnut a pak i dobyt vojsky Jiřího z Poděbrad. Rodu Šternberků byl ale po čase vrácen. Stavba doznala podstatných změn při pozdně gotických úpravách a koncem 17. století, kdy hrad prošel značnou barokní přestavbou. V roce 1753 je uváděna nová zámecká budova na předhradí. Poslední výrazná přestavba proběhla v 90. letech 18. století, do dnešní podoby byl hrad upraven menšími zásahy v 19. a na počátku 20. století. V roce 1949 byl Šternberkům hrad zabaven, počátkem 90. let vrácen. V hradních místnostech se nacházejí rozsáhlé sbírky mědirytin z doby třicetileté války, knihovna, sbírka chladných i stělných zbraní, loveckých trofejí a porcelánu. Jedna z místností je věnována Kašparu Šternberkovi (1761-1838), známému paleontologovi a zakladateli Národního muzea. Dnes je hrad také obýván současným majitelem Zdenkem Sternbergem.

